

КИЇВСЬКИЙ ІНСТИТУТ СУЧАСНОЇ ПСИХОЛОГІЇ ТА ПСИХОТЕРАПІЇ

КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Організація досліджень та аналіз даних в психології

Освітній рівень II (магістерського) рівня вищої освіти
(назва рівня вищої освіти)

Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність 053 «Психологія»
(код й найменування спеціальності)

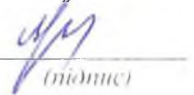
Освітня програма Психологія забезпечення ментального здоров'я

Розробники: Наталія МАКСИМОВА, доктор психологічних наук, професор

(підпис)

Олександр ВІНОГРАДОВ, кандидат психологічних наук, доцент

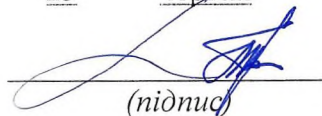

(підпис)

Робоча програма затверджена
на засіданні кафедри соціальної психології

протокол № 10 від 23 червня 2025 року

Завідувач кафедри

(підпис)

Дар'я ТРОФІМОВА

(ім'я та прізвище)

Схвалено гарантом освітньої програми Психологія забезпечення ментального здоров'я

Гарант ОП

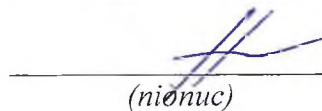
(підпис)

Тетяна РЯХОВСЬКА

(ім'я та прізвище)

Розглянуто на засіданні Ради якості вищої освіти
протокол № 5 від 30 червня 2025 року

Голова РЯВО

(підпис)

Наталія ЗАВ'ЯЗКІНА

(ім'я та прізвище)

ВСТУП

Робоча програма освітнього компонента *Організація досліджень та аналіз даних в психології* розроблена на основі Методичних рекомендацій до розроблення і оформлення робочої програми освітньої компоненти, затвердженої Вченою Радою Київського інституту сучасної психології та психотерапії від 22 лютого 2024 року, протокол №7.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робочу програму освітнього компонента *Організація досліджень та аналіз даних в психології* складено відповідно до освітньо-професійної програми Психологія ментального здоров'я другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 053 Психологія. Освітній компонент складається з двох блоків, кожна з яких викладається різним викладачем, оцінюється окремо кожна частина. Підсумкова оцінка формується як середньо арифметичне після складання обох блоків (кожен блок оцінюється за 100-бальною шкалою)

Статус освітнього компонента – обов'язковий.

Обсяг освітнього компонента – 4 кредити ECTS.

Семестровий контроль – екзамен.

Мета та завдання освітнього компонента.

Мета дисципліни здобувачі мають оволодіти знаннями про сутність, різновиди й критерії ефективності наукової роботи, принципи, методи і технології психологічного дослідження та ознайомитися з застосуванням сучасних статистичних методів аналізу даних засобами програми **jamovi**, які використовуються у дослідженнях з проблем психічного здоров'я. Розглядаються питання планування досліджень, збирання і підготовки даних, обчислення описових статистик, мір зв'язку змінних різного типу і побудови регресійних рівнянь з декількома предикторами.

Завдання дисципліни:

–набути теоретичні знання для розуміння сутності та критеріїв ефективності наукової роботи;

–засвоїти класифікацію різновидів наукових досліджень;

– визначати логіку, етапи та програму наукового дослідження;

–оволодіти методами проведення теоретичного дослідження;

–оволодіти методами та технологіями проведення емпіричного дослідження;

–набути навички практичної роботи з організації та проведення психологічного дослідження;

–набути навички планування досліджень;

– оволодіти методами збирання і підготовки даних, обчислення описових статистик, мір зв'язку змінних різного типу і побудови регресійних рівнянь з декількома предикторами.

Компетентності здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти

Код	Зміст компетентності
Інтегральна компетентність	
ІК1.	Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у сфері клінічної психології, о передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності	
ЗК2	Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
ЗК3	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК4	Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК6	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
ЗК8	Здатність розробляти та управляти проектами.
Фахові компетентності	
СК1	Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики.
СК2	Здатність самостійно планувати, організувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості.
СК3	Здатність обирати і застосувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.
СК4	Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.
СК7	Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.
СК9	Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

Програмні результати здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти

Код	Програмні результати
ПР1	Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.
ПР2	Вміти організувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.
ПР3	Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.
ПР7	Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.
ПР9	Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.
ПР10	Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.
ПР11	Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

2. ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Структура освітньої компоненти

№ теми	Назва розділів і тем	Кількість годин					С.р.
		Всього	Аудит.	у тому числі			
				Лекції	Прак.	Контактні	
Блок 1. Організація наукових досліджень							
1	Наука як система знань та дослідницька діяльність.	12	2	2			10
2	Логіка наукового дослідження, етапи та організація процесу дослідження	14	4	2	2		10
3	Науковий апарат та теоретична частина психологічних досліджень	14	4	2	2		10
4	Емпірична частина дослідження, узагальнення та інтерпретація даних психологічних досліджень	14	4	2		2	10
Блок 2. Аналіз даних в психології							
1	Дизайн дослідження, вимірювання в психології, типи змінних	8	2	2			6
2	Збирання даних і підготовка даних до аналізу	10	4	2	2		6

3	Перетворення даних: перекодування, створення композитних балів	10	4	2	2		6
4	Побудова розподілу змінної, описові статистики	10	4	2	2		6
5	Вивчення попарних зв'язків змінних різного типу	10	4	2	2		6
6	Лінійний і логістичний регресійний аналіз	18	8	4	2	2	10
Всього годин		120	40	22	14	4	80

Зміст освітньої компоненти

Блок 1.

Тема 1. Наука як система знань та дослідницька діяльність.

Науковий світогляд та креативність – необхідні компетенції сучасного фахівця соціономічних професій. Наука як система знань про об'єктивну реальність в її закономірностях. Наукові знання, наукове дослідження, практичний досвід. Класифікація наукових досліджень. Постановка проблеми як основа наукового дослідження. Розвиток науки та соціальна політика держави. Актуальність тематики та соціальний запит. Новизна, теоретична та практична значущість психологічного дослідження

Література: 1,3,5,7,9, 10,11,13,15, 16,17,18,19,22, 25,27,29.

Тема 2. Логіка наукового дослідження, етапи та організація процесу дослідження .

Загальнонаукові методологічні принципи. Принципи психологічних досліджень. Принципи об'єктивності, детермінації психічного, системності. Принципи єдності психіки та діяльності, розвитку, особистісного підходу. Методологія, метод, методика, технологія.

Побудова програми теоретичного та емпіричного етапів дослідження. Пілотажний етап дослідження. Проблема доступності вибірки дослідження.

Література: 2,4,6,8,10, 12, 14, 16,17,18,23,26,30.

Тема 3. Науковий апарат та теоретична частина психологічних досліджень.

Тема дослідження, вимоги до формулювання та чинники вибору теми психологічного дослідження. Соціально-психологічна реальність як предмет

дослідницької діяльності психолога. Об'єкт і предмет як ключові категорії дослідження. Мета, гіпотеза і завдання наукового дослідження. Визначення основних параметрів вивчення предмету дослідження. Побудова теоретичної моделі дослідження.

Література: 1,2,3, 4, 5, 6, 8, 9,10,11,14,15,16,17,18,20, 22,28,29,30.

Тема 4. Емпірична частина дослідження, узагальнення та інтерпретація даних психологічних досліджень.

Побудова програми емпіричного етапу дослідження. Класифікації та сутність методів психологічного дослідження . Вибір методів відповідно до різновидів психологічних досліджень. Планування методів обробки емпіричних даних. Формування вибірки психологічного дослідження; фактори, що впливають на якість вибірки; вимоги до формування вибірки. Етика наукових досліджень Рівні узагальнення та інтерпретації отриманих даних психологічного дослідження. Види та особливості викладу результатів наукових досліджень. Підготовка ілюстративних матеріалів дослідження. Представлення результатів досліджень та їх публікація. Впровадження результатів психологічного дослідження.

Література: 4,5,6,9,10,12,15,19,21,23,24,27,29,30.

Теми практичних завдань освітнього компонента

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Формування навичок дослідницької діяльності психолога	2
2.	Вибір методів дослідження як найбільш відповідальний етап роботи.	2
Разом		4

Завдання практичних завдань

Тема 1. Сформулюйте три теми психологічних досліджень та науковий апарат до них.

Література: 1,3,5,7,9, 10,11,13,15, 16,17,18,19,22, 25,27,29.

Тема 2. Сформулюйте дві теми психологічних досліджень, їх науковий апарат, оберіть методи та обґрунтуйте вибірку.

Література: 2,4,6,8,10, 12, 14, 16,17,18,23,26,30.

Самостійна робота освітньої компоненти

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Динамічність суспільних змін як чинник виникнення проблем, що потребують наукового вивчення.	10
2.	Визначення основних параметрів та методів вивчення предмету дослідження.	10
3.	Висновки психологічних досліджень, їх зміст та значення.	10
4.	Підготовка доповіді, статті, тез та ілюстративних матеріалів до них.	10
Разом		40

Завдання для самостійної роботи

Тема 1. Написати реферат на тему: «Ідеологеми сучасного суспільства»

Обсяг 7 - 8 сторінок, з використанням 10 – 15 джерел.

Література: 1,3,5,7,9, 10,11,13,15, 16,17,18,19,22, 25,27,29.

Тема 2. Визначити параметри та обґрунтувати застосування обраних методик дослідження на тему: «Вплив психогімнастики на розумову працездатність учнів молодших класів».

Література: 2,4,6,8,10, 12, 14, 16,17,18,23,26,30.

Тема 3. Написати реферат на тему: «Правила інтерпретації отриманих результатів та формулювання висновків».

Обсяг 7 - 8 сторінок, з використанням 10 – 15 джерел.

Література: 1,2,3, 4, 5, 6, 8, 9,10,11,14,15,16,17,18,20, 22,28,29,30.

Тема 4. Зробити презентацію на тему: «Наочне надання узагальнених емпіричних даних (графіки, діаграми, схеми, тощо) та їх інтерпретація».

Література: 4,5,6,9,10,12,15,19,21,23,24,27,29,30.

Блок 2. Аналіз даних в психології

Тема 1. Дизайн дослідження, вимірювання в психології, типи змінних

Основні типи дизайну дослідження в психології: експериментальний, кореляційний, квазі-експериментальний. Визначення вимірювання в соціальних науках. Рівень шкали вимірювання і припустимі перетворення: номінальна, порядкова, інтервальна, відносна. Типи змінних: залежні, незалежні, контролюючі, модератори і медіатори. Дискретні та неперервні змінні, дихотомічні змінні. Операціоналізація понять. Надійність і валідність вимірювання.

Література: 1, 2.

Тема 2. Збирання даних і підготовка даних до аналізу

Методи збирання даних у психологічних дослідженнях: опитування і тестування, спостереження, експеримент, аналіз продуктів діяльності. Стратегії роботи з пропущеними даними (missing data). Виявлення та обробка викидів (outliers). Процедура очищення даних. Способи кодування відповідей на відкриті питання. Перевірка якості зібраних даних. Структурування даних для статистичного аналізу. Типові помилки введення даних. Робота з дублікатами записів. Документування процесу збирання даних.

Література: 3, 4.

Тема 3. Перетворення даних: перекодування, створення композитних балів

Перекодування змінних: випадки застосування та методи. Створення композитних балів на основі декількох змінних. Зворотнє перекодування пунктів шкали. Центрування змінних. Стандартизація змінних, z-бали і стандартні шкали (стени, станайни, T-бали і т. д.). Створення категоріальних змінних з неперервних. Логарифмічне перетворення даних. Створення дихотомічних змінних. Принципи агрегування даних.

Література: 1, 2, 4.

Тема 4. Побудова розподілу змінної, описові статистики

Графічні методи візуалізації розподілу змінних: гістограми, діаграми розмаху (box plots), частотні таблиці. Показники центральної тенденції: середнє арифметичне, медіана, мода. Показники варіації: дисперсія, стандартне відхилення, квартилі. Асиметрія та ексцес розподілу. Нормальний розподіл та перевірка нормальності даних. Описові статистики для різних типів змінних.

Література: 2, 4.

Тема 5. Вивчення попарних зв'язків змінних різного типу

Коефіцієнт кореляції Пірсона для неперервних змінних. Коефіцієнт кореляції Спірмена для порядкових змінних. Оцінка зв'язку між категоріальними змінними: критерій χ^2 , коефіцієнт ϕ (фі). Інтерпретація сили та напрямку кореляційного зв'язку. Частковий коефіцієнт кореляції. Перевірка статистичної значущості коефіцієнта кореляції. Відмінність між кореляцією та причинно-наслідковим зв'язком. Кореляційна матриця. Обмеження кореляційного аналізу.

Література: 1, 2, 4.

Тема 6. Лінійний і логістичний регресійний аналіз

Основна ідея лінійного регресійного аналізу. Застосування регресійного аналізу для прогнозування залежної змінної на основі предикторів. Спостережуване, передбачуване і залишкове значення залежної змінної. Інтерпретація коефіцієнтів лінійної регресії – константи і коефіцієнтів при

предикторах. Принцип мінімізації суми квадратів залишків. Коефіцієнт детермінації R^2 як показник величини ефекту. Припущення лінійної регресії та їхня перевірка. Логістична регресія: випадки застосування. Інтерпретація результатів логістичної регресії. Шанси і відношення шансів. Проста та множинна регресія. Мультиколінеарність та методи її виявлення. Оцінка якості регресійної моделі та її прогностичної здатності.

Література: 2, 4.

Практичні завдань освітньої компоненти

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	У відповідності до своїх наукових інтересів знайдіть у психологічних журналах відкритого доступу останню публікацію англійською мовою. Оберіть 3-4 коротких психологічних шкали українською мовою і проведіть опитування невеликої сукупності учасників, використовуючи сервіс Google Forms.	2
2.	Імпортуйте зібрані дані в програму jamovi і виконайте усі необхідні підготовчі дії – призначте мітки змінним і їхнім значенням, вкажіть рівень шкали вимірювання, коди пропущених значень. Виконайте необхідні трансформації – обчисліть композитні бали за ключами, здійсніть перекодування та нормування змінних. Обчисліть надійність-узгодженість психологічних шкал.	2
3	Виконайте описовий аналіз власного файлу даних (або даних, знайдених в інтернеті) – побудуйте розподіл відповідей на окремі питання у вигляді таблиць і стовпчикових діаграм, таблиць і гістограм для композитних балів. Підготуйте звіт з результатами аналізу у файлі MS Word. Не забудьте перекласти усі заголовки таблиць на українську мову.	2
4	Побудуйте таблиці сполучення для вивчення зв'язку категоріальних змінних, діаграми розсіювання для неперервних змінних. Проведіть кореляційний аналіз. Таблиці і графіки перенесіть у презентацію і додайте короткі висновки про знайдені закономірності.	2
5	Побудуйте регресійні моделі для неперервної і дихотомічної залежної змінної з декількома предикторами. Перенесіть таблиці і графіки у файл MS Word, додайте короткі висновки по результатах виконаного аналізу.	2
Разом		10

Практичне контактне заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Розгляд питань, які залишилися незрозумілими після перегляду лекційного матеріалу. Будь ласка, підготуйте свої питання заздалегідь.	2

3. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби та обладнання: екранні (електронні презентації, віртуальні зали для відпрацювання практичних навичок), комп'ютерні (комп'ютери, планшети, освітні платформи, електронні бібліотеки).

Програмне забезпечення: системне ПЗ (операційні системи, драйвери, програми статистичної обробки даних SPSS, Jamovi), освітні платформи (LMS) для дистанційного навчання, керування курсами (Moodle, Zoom, Google тощо).

4. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Курс буде викладений у формі лекцій (22 год.) та практичних (14 год.) завдань, практичних контактних занять (4 год.), організації самостійної роботи студентів (80 год.).

Під час викладання дисципліни використовуються наступні методи навчання: вербальні (лекція з використанням презентацій та відеоматеріалів, пояснення, бесіда, дискусія), наочні (ілюстрація, демонстрація, приклад), практичні (аналіз кейсів, виконання практичних завдань, індивідуально-практичних робіт, тестів, практичних завдання з застосуванням програми **jamovi** і дослідницьких завдань. Самостійна робота передбачає ознайомлення з основними джерелами англійською мовою, проведення власного невеликого дослідження з наступною статистичною обробкою зібраних даних, а також інтерактивні техніки та методики. Для актуалізації теоретичних знань будуть проведені семінари-дискусії, диспути, тренінг-заняття з використанням інтерактивних технік; для розвитку аналітичного мислення будуть застосовані практичні завдання з аналізу кейсів.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання освітнього компонента є:

Методи поточного контролю: Проводиться з метою оцінювання результатів навчання протягом семестру і включає систематичний моніторинг навчальних досягнень здобувачів. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять у формі виконання практичних завдань, розв'язання кейсів та активної участі в обговореннях, в обсязі навчального матеріалу, визначеному для кожного заняття.

- *практичні завдання* (у письмовій роботі студенту необхідно показати і теоретичні знання, і вміння застосовувати їх для розв'язування конкретних задач, психологічних проблем);
- *самостійна робота* (оцінюється під час поточного контролю теми),
- *контактні заняття* (опрацювання рекомендованої літератури, підготовка запропонованих завдань та участь в обговоренні).

Методи підсумкового контролю: Проводиться з метою оцінювання результатів навчання наприкінці семестру, відповідно до навчального плану у вигляді семестрового екзамену, в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою дисципліни.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Блок 1.

Форми поточного контролю:

Практичні завдання . Максимальна оцінка за виконання практичного завдання становить 20 балів. Завдання включає п'ять обов'язкових пунктів, кожен з яких оцінюється за такими критеріями:

Критерії оцінювання завдання	
20 балів	Надано правильні розгорнуті відповіді по всіх завданнях
17-19 балів	Надано правильні але неповні відповіді по всіх завданнях
14-16 балів	Надано правильні відповіді у 50% - 70% завдань
10-13 бали	Надано правильні відповіді у 20% - 40% завдань
0 балів	Робота не виконана

Підсумкова оцінка самостійної роботи. Враховує вивчення навчальної та наукової літератури; матеріалів лекцій, з урахуванням порядку вивчення

розділів курсу, що знаходяться у суворій логічній послідовності; систематизацію прочитаного матеріалу; підготовку до контрольних тестів та заліку; виконання практичних завдань. Критерії оцінювання самостійної роботи є:

4-5 балів: здобувач міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і виконує роботу, вільно використовує набуті теоретичні знання при виконанні самостійної роботи, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

3-4 балів: здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його в самостійній роботі; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного в самостійній роботі;

1-2 бали: здобувач в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але в роботі плутає поняття, практичні завдання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; виявляє неточності у знаннях при виконанні роботи, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;

0 балів: здобувач не опанував навчальний матеріал дисципліни, не відображає в роботі правильні результати, визначення, висновки в роботі не сформовані з опорою на теоретичні знання, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не виявляються.

Участь у контактному занятті. За активну участь в контактному занятті нараховується 15 балів.

Критерії оцінювання	
15 балів	Надано правильні розгорнуті відповіді в ході обговорення
10-14 балів	Надано правильні але неповні відповіді в ході обговорення
7-9 бали	Надано в цілому правильні але неточні відповіді в ході обговорення
4-6 балів	Більшість відповідей не є достатньо чіткими
1-3 балів	Не брав участі у обговоренні
0 балів	Був відсутній на занятті

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: практичні завдання та контактні заняття, самостійна робота.

Форма підсумкового семестрового контролю: екзамен.

Оцінювання окремих видів навчальної роботи

Вид діяльності здобувача	Кількість одиниць	Кількість балів за одиницю	Максимальна кількість балів
Практичні завдання	2	20	40
Контактні заняття	1	15	15
Самостійна робота	4	5	20
Виконання екзаменаційного тесту	1	25	
Максимальна кількість балів за курс: 40+15+20+25 = 100			

Розподіл балів освітнього компонента з формою контролю - екзамен

Поточне оцінювання (бали)	екзамен (бали)	Сума балів
75	25	100

Умови допуску до підсумкового контролю 40 балів загальне за курс.

Блок 2

Форми поточного контролю:

Практичні завдання

Максимальна оцінка за виконання практичного завдання 12 балів.

Рівень	Бали	Характеристика виконання
Високий	10–12	Бездоганно. Завдання виконано в повному обсязі. Дані підготовлені ідеально. Статистичні методи обрано та застосовано вірно. Інтерпретація результатів глибока, коректна, з використанням професійної термінології. Оформлення звітів/презентацій відповідає вимогам (APA стиль, охайність, грамотна мова).
Достатній	7–9	Добре. Завдання виконано, але є незначні технічні помилки (напр., не перекладено назву однієї осі). Статистичний аналіз вірний, але інтерпретація дещо поверхнева або містить неточності у формулюваннях. Структура звіту збережена.
Середній	4–6	Задовільно. Завдання виконано частково або з суттєвими помилками. Неправильно вказано типи змінних, помилки у перекодуванні, обрано невірний тип графіку. Інтерпретація відсутня або помилкова («кореляція означає причинність»). Оформлення неохайне.

Початковий	1–3	Незадовільно. Фрагментарне виконання. Дані не імпортовано коректно. Критичні помилки в розрахунках. Відсутність розуміння суті завдання.
Не виконано	0	Завдання не здано або файл не відкривається. Плагіат.

Розподіл балів освітнього компонентаз формою контролю - екзамен

Вид діяльності здобувача	Кількість одиниць	Кількість балів за одиницю	Максимальна кількість балів
Практичні завдання	5	12	60
Підсумковий контроль (екзаменаційний тест)	1		40
Максимальна кількість балів за курс: 60+40 = 100			

Умова допуску до підсумкового контролю – 40 балів загальне за курс. За необхідності можливо виконати завдання самостійної роботи (оцінюються по 5 балів кожне).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Для оцінювання результатів навчання застосовується 100-бальна шкала оцінювання.

Сума балів	Оцінка ECTS	Національна оцінка	
		Екзамен	Залік
90-100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)	
74-81	C	Добре (в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок)	
64-73	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)	
60-63	E	Задовільно (задовольняє мінімальні критерії)	
35-59	FX	Незадовільно (із можливістю повторного складання)	не зараховано
1-34	F	Незадовільно (із обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	

6. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Блок 1.

1. Наука як система знань про об'єктивну реальність в її закономірностях.
2. Наукові знання, наукове дослідження, практичний досвід.
3. Класифікація наукових досліджень.
4. Постановка проблеми як основа наукового дослідження.
5. Соціально-психологічна реальність як предмет дослідницької діяльності.
6. Розвиток науки та соціальна політика держави.
7. Актуальність тематики та соціальний запит.
8. Новизна, теоретична та практична значущість психологічного дослідження.
9. Загальнонаукові методологічні принципи досліджень.
10. Принципи психологічних досліджень.
11. Принципи об'єктивності, детермінації психічного, системності.
12. Принципи єдності психіки та діяльності, розвитку, особистісного підходу.
13. Логіка наукового дослідження, етапи та організація процесу дослідження.
14. Методологія і методи психологічних досліджень.
15. Тема дослідження, вимоги до формулювання та чинники вибору теми психологічного дослідження.
16. Об'єкт і предмет як ключові категорії дослідження.
17. Мета, гіпотеза і завдання наукового дослідження.
18. Науковий апарат психологічного дослідження.
19. Визначення основних параметрів вивчення предмету дослідження.
20. Класифікації та сутність методів психологічного дослідження.
21. Формування вибірки психологічного дослідження; фактори, що впливають на якість вибірки; вимоги до формування вибірки.
22. Побудова програми емпіричного етапу дослідження.
23. Вибір методів дослідження відповідно до їх різновидів.
24. Методи обробки емпіричних даних.
25. Рівні узагальнення та інтерпретації отриманих даних психологічного дослідження.
26. Етика наукових досліджень
27. Види та особливості викладу результатів наукових досліджень
28. Представлення результатів досліджень та їх публікація.
29. Підготовка ілюстративних матеріалів дослідження.
30. Впровадження результатів психологічного дослідження.

Блок 2.

Тема 1:

1. Які основні типи дизайну дослідження використовуються в психології та в чому їх відмінності?
2. Що таке внутрішня та зовнішня валідність дослідження? Як їх забезпечити?
3. Охарактеризуйте номінальну, порядкову, інтервальну та відносну шкали вимірювання.
4. У чому різниця між залежними та незалежними змінними?
5. Що таке контролюючі змінні та модеруючі змінні? Наведіть приклади.
6. Які переваги та недоліки експериментального та кореляційного дизайну?

7. Що таке надійність вимірювання та які методи її оцінки існують?
8. Поясніть різницю між дискретними та неперервними змінними.
9. Що таке операціоналізація понять у психологічному дослідженні?
10. Які етичні принципи необхідно дотримуватися при плануванні психологічного дослідження?

Тема 2:

1. Які основні методи збирання даних використовуються в психологічних дослідженнях?
2. Що таке пропущені дані (missing data) та які стратегії роботи з ними існують?
3. Як виявити та обробити викиди (outliers) в даних?
4. Що включає в себе процедура очищення даних?
5. Які способи кодування відповідей існують при введенні даних?
6. Що таке валідація даних і чому вона важлива?
7. Як правильно структурувати дані для статистичного аналізу?
8. Які помилки найчастіше трапляються при введенні даних і як їх уникнути?
9. Що таке дублікати записів і як з ними працювати?
10. Які вимоги ставляться до документування процесу збирання даних?

Тема 3:

1. У яких випадках необхідне перекодування змінних?
2. Як правильно створити композитний бал на основі декількох змінних?
3. Що таке стандартизація змінних і коли вона застосовується?
4. Поясніть процедуру зворотного перекодування пунктів шкали.
5. Як створити категоріальну змінну з неперервної?
6. Що таке логарифмічне перетворення даних і коли воно використовується?
7. Як обчислити та інтерпретувати z-оцінки?
8. Що таке центрування змінних і навіщо воно потрібне?
9. Як створити дихотомічні змінні з багатокатегоріальних?
10. Які принципи слід дотримуватися при агрегуванні даних?

Тема 4:

1. Які графічні методи використовуються для зображення розподілу змінних?
2. Що таке гістограма і як правильно її інтерпретувати?
3. Охарактеризуйте основні показники центральної тенденції та їх застосування.
4. У чому різниця між дисперсією та стандартним відхиленням?
5. Що показують квартилі та як їх обчислити?
6. Як визначити асиметрію та ексцес розподілу?
7. Що таке нормальний розподіл і як перевірити нормальність даних?
8. Які описові статистики використовуються для різних типів змінних?
9. Як побудувати та інтерпретувати діаграму "ящик з вусами" (box plot)?
10. Що таке частотні таблиці і як їх створювати для різних типів змінних?

Тема 5:

1. Який коефіцієнт кореляції використовується для неперервних змінних?
2. Що таке коефіцієнт кореляції Спірмена і коли він застосовується?
3. Як оцінити зв'язок між двома категоріальними змінними?
4. Що показує коефіцієнт ϕ (фі) і коли він використовується?
5. Як інтерпретувати силу та напрямок кореляційного зв'язку?
6. Що таке частковий коефіцієнт кореляції?

7. Як перевірити статистичну значущість коефіцієнта кореляції?
8. У чому різниця між кореляцією та причинно-наслідковим зв'язком?
9. Що таке кореляційна матриця і як її інтерпретувати?
10. Які обмеження має кореляційний аналіз?

Тема 6:

1. У чому полягає основна ідея лінійного регресійного аналізу?
2. Як інтерпретувати коефіцієнти лінійної регресії?
3. Що таке R^2 і що він показує?
4. Які припущення лінійної регресії необхідно перевірити?
5. Коли застосовується логістична регресія?
6. Як інтерпретувати результати логістичної регресії?
7. Що таке відношення шансів (odds ratio) і як його обчислити?
8. У чому різниця між простою та множинною регресією?
9. Що таке мультиколінеарність і як її виявити?
10. Як оцінити якість регресійної моделі та її прогностичну здатність?

Література до Блоку 1.

Підручники:

1. Андрущенко В. П., Губерський Л. В., Кременя В. Г. Організація та методологія наукових досліджень : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2014. 368 с.
2. Бабанський Ю. К. Методологія та організація наукових досліджень : підручник. Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2015. 284 с.
3. Гончаренко С. У. Методологія і організація наукових досліджень : підручник. Київ : Вища школа, 2016. 312 с.
4. Кухаренко В. М. Основи наукових досліджень : підручник. Харків : НТУ «ХП», 2017. 256 с.
5. Литвиненко Н. А. Організація наукових досліджень у вищій школі : підручник. Київ : КНЕУ, 2018. 228 с.
6. Мельник В. І. Методологія та організація наукових досліджень : підручник. Львів : Львівська політехніка, 2019. 340 с.
7. Сидоренко В. К. Основи наукових досліджень : підручник. Дніпро : ДНУ ім. О. Гончара, 2020. 296 с.
8. Яковенко С. І. Організація та методика наукових досліджень : підручник. Одеса : ОНУ ім. І. І. Мечникова, 2020. 310 с.

Навчальні посібники:

9. Антонюк В. С., Полонський Л. Г., Аверченков В. І. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. Київ: НТУУ «КП», 2015. 262 с.
10. Важинський С. Е. Методика та організація наукових досліджень : навч. посіб. / С. Е. Важинський, Т. І. Щербак. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.

11. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. / І. С. Добронравова, О. В. Руденко, Л. І. Сидоренко та ін. ; за ред. І. С. Добронравової (ч. 1), О. В. Руденко (ч. 2). Київ: ВПЦ «Київський університет», 2018. 607 с.
12. Єріна А. М. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. Київ, 2004. 212 с.
13. Каламбет С.В., Іванов С.І. Півняк Ю.В. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. Дніпропетровськ: Вид-во Маковецький, 2015. 191 с.
14. Климчук В. О. Математичні методи у психології: навчальний посібник для студентів психологічних спеціальностей. Київ: Освіта України. 2009. 288 с.
15. Методологія наукової діяльності : навч. посіб., вид. 3-тє, переробл. / Д. В. Чернілевський, М. І. Томчук, О. А. Дубасенюк, О. Є. Антонова, В. П. Захарченко, О. В. Вознюк, Н. З. Сіранчук / за ред. Д. В. Чернілевського, Вінниця: Нілан-ЛТД, 2012. 364 с
16. Основи методології та організації наукових досліджень: навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнктів / за ред. А. Є. Конверського. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 352 с.

Методичні роботи:

17. Андрущенко В. П. Методичні рекомендації з організації наукових досліджень у закладах вищої освіти. Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2017. 42 с.
18. Гончаренко С. У. Методичні вказівки до виконання науково-дослідних робіт студентами. Київ : Вища школа, 2016. 38 с.
19. Кухаренко В. М. Методичні рекомендації з підготовки та оформлення наукових робіт. Харків : НТУ «ХП», 2018. 54 с.
20. Литвиненко Н. А. Методичні матеріали з організації наукових досліджень у вищій школі. Київ : КНЕУ, 2019. 47 с.
21. Мельник В. І. Методичні рекомендації з написання курсових та дипломних робіт з дисципліни «Організація наукових досліджень». Львів : Львівська політехніка, 2020. 62 с.
22. Сидоренко В. К. Методичні вказівки до самостійної роботи студентів з курсу «Організація наукових досліджень». Дніпро : ДНУ ім. О. Гончара, 2020. 36 с.
23. Яковенко С. І. Методичні рекомендації з підготовки магістерських робіт з дисципліни «Організація наукових досліджень». Одеса : ОНУ ім. І. І. Мечникова, 2019. 58 с.

Інформаційні ресурси:

24. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Електронна

- бібліотека. URL: <http://www.nbuiv.gov.ua>
25. Наукова електронна бібліотека України «Наукова періодика України». URL: <https://www.irbis-nbuiv.gov.ua>
26. Scopus. Abstract and Citation Database. Elsevier. URL: <https://www.scopus.com>
27. Google Scholar. Academic Search Engine. URL: <https://scholar.google.com>
28. Directory of Open Access Journals (DOAJ). URL: <https://www.doaj.org>
29. ERIC (Education Resources Information Center). U.S. Department of Education. URL: <https://eric.ed.gov>
30. ResearchGate. Professional Network for Scientists. URL: <https://www.researchgate.net>

Література до Блоку 2.

1. Климчук В. О. Математичні методи у психології: навчальний посібник для студентів психологічних спеціальностей. Київ: Освіта України. 2009. 288 с.
2. Руденко В.М. Математичні методи в психології: підручник / В.М. Руденко, Н.М. Руденко. – К.: Академвидав, 2009. – 384 с.
3. *A guide to open science for psychologists — Stanford Psychology Guide to Doing Open Science.* (n.d.). Retrieved March 11, 2025, from <https://poldrack.github.io/psych-open-science-guide/README.html>
4. Navarro, D., & Foxcroft, D. (2024). *Learning Statistics with jamovi: A Tutorial for Beginners in Statistical Analysis* (1st ed.). Open Book Publishers. <https://doi.org/10.11647/OBP.0333>

Інформаційні ресурси

1. Лінк на завантаження статистичної програми jamovi: <https://www.jamovi.org/download.html>
2. Методичні рекомендації щодо управління науковими даними для закладів вищої освіти та наукових установ у частині визначення механізмів збереження та повторного використання наукових даних <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/nauka/2024/12/31/metod-rekomendatsiyi-shchodo-upravlinnya-naukovymy-danymy-31-12-2024.pdf>